

publicacions periòdiques i les obres divulgatives que hi han sorgit. Cal assenyalar, en aquest camp, la reeixida contribució de l'IVAP a la definició i difusió de normes lingüístiques per a l'èuscar administratiu, a la formació de traductors de textos administratius entre l'èuscar i el castellà, etc.

Ara, la Secció de Llenguatge Administratiu de l'IVAP ens ofereix dos manuals bessons, d'estructura molt semblant, però de contingut ben diferent, en castellà i en èuscar, plantejats amb una visió eminentment pràctica. Hi trobem reflexions generals sobre el procés d'escriptura (passos previs a la redacció, organització, redacció, presentació i revisió del text, etc.), un examen dels problemes gramaticals més habituals, orientacions estilístiques que recullen les aportacions modernes que en aquest camp s'han fet per a altres llengües (consideracions sobre l'ús de frases breus, l'ordenació del contingut, l'estil negatiu, la subordina-

ció, els eufemismes, l'ús no sexista del llenguatge, etc.), criteris de disseny i de revisió i correcció de textos, un extens formulari de documents (cartes, oficis, actes, certificats, etc.) i uns annexos complets (terminologia, frases fetes, abreviacions, etc.).

No es tracta, certament, d'obres que representin un pas endavant determinant en l'estudi teòric del llenguatge administratiu, però constitueixen unes valuoses eines de treball concebudes per resoldre problemes i facilitar la feina al personal de les administracions públiques del País Basc. Donem-hi la benvinguda, amb la confiança que, com altres manuals anàlegs d'altres comunitats i institucions, esdevindran obres de referència i un suport útil per incrementar l'ús i millorar la qualitat, d'una banda, de l'èuscar administratiu i jurídic, i, de l'altra, del castellà administratiu i jurídic emprat al País Basc.

Carles DUARTE

HENRÍQUEZ SALIDO, M.^a do Carmo i ALONSO-MISOL, Enrique DE NO . *Pautas para el análisis del léxico de la jurisprudencia del Tribunal Supremo*. Pròleg d'Eduardo García de Enterría. Cizur Menor, Editorial Aranzadi-Thomson Civitas, 2005, 214 pàg., ISBN 84-470-2370-2.

La professora de filologia de la Universitat de Vigo M.^a do Carmo Henríquez Salido i el magistrat de l'Audiència Nacional Enrique de No Alonso-Misol han posat en comú les seves visions expertes en el camp

de la lexicologia i el dret per oferir-nos una obra que aplega diversos estudis, de caràcter complementari, en alguns casos publicats dins revistes científiques i en d'altres casos, encara inèdits, realitzats sobre els

mots que apareixen dins un corpus de més de mil interlocutòries i sentències del Tribunal Suprem. El llibre constitueix una aproximació intel·ligent i molt il·luminadora al lèxic jurídic, des del punt de vista de la formació de mots, de les unitats terminològiques i obre nous camins en el camp de la recerca sobre el llenguatge jurídic.

El volum, que ens aporta una imatge prou completa d'aspectes diferents del lèxic jurídic, s'estructura en sis capítols, dedicats, successivament, a: la paraula i la «recta raó»; les paraules prefixades; les paraules sufixades; l'expressió de la negació; el lèxic «ocult» i els procediments lexicogenèsics, i les veus i locucions llatines.

Al primer capítol, els autors ens ofereixen unes reflexions generals sobre la llengua i la varietat que adopta en el camp de la jurisprudència, amb una atenció singular als aspectes lèxics, al caràcter terminològic distintiu dels mots jurídics (on intervé no tan sols la definició que n'ofereixen els diccionaris, sinó també les que contenen les lleis i les que es deriven de les interpretacions doctrinals que se'n fan), amb formes específiques (*plet...*), significats específics de mots d'ús més general (*actor...*), una estabilitat fruit de l'existència de termes jurídics fixats des de fa segles, incloent-hi cultismes (*interpellació...*) i mots i expressions que són llatínismes directes (*apud acta, sub iudice...*), sèries

derivatives o compositives tan productives com *executar, executant, execució, executor, executorial, executòria, executable, executat, executiu*, etc.; *legalitzar / deslegalitzar / illegalitzar; juridicoprocesal / juridicopenal*, etc., procediments de creació i d'habilitació del lèxic, etc.

Als capítols segon i tercer, els autors concentren, respectivament, la seva anàlisi en el territori de la prefixació i de la sufixació, d'ús tan freqüent en els llenguatges d'especialitat. Hi examinen detalladament els prefixos locacionals i comitatius (*extra-, supra-, co-...*), els temporals (*pre-, retro-...*), els negatius (*anti-, contra-...*), els aspectuals-diatètics (*re-, sobre-...*), la sufixació, amb la derivació nominal a partir de verbs i adjectius (d'acció, d'agent, de qualitat, etc.), la derivació adjectival (de verbals actius i passius, denominals), la derivació verbal i la parasíntesi. El capítol quart aprofundeix en l'expressió de la negació i els autors s'hi aturen especialment en el cas de l'adverbi *no-* utilitzat com a prefix.

El capítol cinquè està dedicat als termes jurídics que no apareixen als diccionaris generals i als procediments lexicogenèsics (prefixació, sufixació, composició, etc.) de creació de nous mots tècnics per donar resposta a les noves necessitats comunicatives del món jurídic.

Al sisè capítol, els autors s'endinsen en un aspecte tan representatiu del llenguatge jurídic com el recurs,

ben sovintejat, a llatinismes. Hereus del dret romà, els nostres juristes continuen veient en mots i locucions del llatí un component de prestigi i d'identificació inequívoca i concisa de conceptes, de relacions de naturalesa jurídica i d'axiomes. El volum es tanca amb una interessant bibliografia.

Cal celebrar la publicació d'una obra que, a més de ser una contribució de primer nivell al coneixement del llenguatge jurídic i dels

llenguatges d'especialitat en general, constitueix una autèntica invitació a emprendre noves recerques en un àmbit tan fonamental, històricament i també avui, de la comunicació com és el llenguatge jurídic, com a instrument al servei de la formalització de les normes que regulen les relacions humanes i institucionals i dels conflictes que genera la seva aplicació.

Carles DUARTE

BASTARDAS, Albert, *Cap a una sostenibilitat lingüística*. Barcelona: Assaig Breu del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC) i Angle Editorial, 2005, 72 pàg., ISBN 84-961-0394-3.

Albert Bastardas realitza en el seu llibre *Cap a una sostenibilitat lingüística* una exploració de les teories i conceptes d'altres disciplines per extreure'n idees útils per a la comprensió dels fenòmens sociolingüístics.

En aquest llibre l'analogia es realitza amb el concepte de *sostenibilitat* utilitzat per l'ecologia. El concepte de *sostenibilitat* pren empena des del final dels anys vuitanta com a síntesi entre el desenvolupament dels anys seixanta i la reacció que va provocar en els setanta amb la teoria del creixement zero. La sostenibilitat no renuncia al millorament material i econòmic però el condiona a una actitud de respecte cap al medi ambient, necessària per a la continuïtat d'aquest creixement.

Els estudis en el camp *ecolingüístic* o de l'*ecologia de les llengües* fins ara s'havien inspirat fonamentalment en la bioecologia i en la ideologia *ecologista* (Mühlhäusler, 1995; Mufwene i Moshi, 1993). Però, en canvi, rarament s'havia parlat de *sostenibilitat lingüística* (o gairebé mai). De manera que les concepcions *sostenibilistes*, inspirades en l'ecologia general conceben un paradigma *pràctic* —i, per tant, polític— i *complex*, en el sentit que no neguen d'entrada les necessitats de benestar *material* dels humans, però intenten que aquestes necessitats no malmetin els ecosistemes fonamentals. Ja hem assenyalat que el paradigma *sostenibilista* té uns objectius més *polítics*, en el sentit que no no